

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

ЩЫЛЭ МАЗЭМ и 7-р — ХРИСТОС КЪЫЗЫХЪУГЪЭ МАФ

Мыекъуапэрэ Адыгеимрэ я Епископэу Тихон фэкIо

Лытэныгъэ зыфэсшIырэ Зиухъаныр!

МэфэкIышхом — Христос къызыхъугъэ мафэм фэшI о ншъхэкIи православнэ пстэуми гүфэбэныгъэ хэлъу тышфугъэушIо!

Рэхъатныгъэмрэ гушIогъо нэфымрэ ямэфэкI диныр зылэжъыхэрэм агухэм шIур, мамырныгъэр, шIулгъэгур, зэкъошныгъэр нахъ ащегъэнытэ.

Нахъыпэм фэдэу республикэм мамырныгъэр, зэгурылонныгъэр, блэгъэныгъэ зэфыщытыкIэ дахэхэр цыгъэнытэгъэнхэм Адыгеир зэрэфбанэрэм тыргъушхо. Православнэхэм ыкIи быслымэнхэм яллыкIохэм зэгъусэхуэ тиреспубликэ джары мы мэфэкIышхор зыкIыцыхагъэуэфыкIырэр.

Урысыем цыпсэурэ цыфхэм янахъыбэм алэжъыр динхэм цIагъэр, зфагъэр, шIушIэныр янэианэу цыт, экстремизмэм цыфхэр цыухъумэгъэнхэмкIэ ахэм яшIогъэишхо къэкIо.

Христос къызыхъугъэ мафэм епхыгъэ мэфэкIым гүхэлъышIу зIэ, гүкIэгъу зыхэлъ цыф пстэури нахъ зэрээрпхыцтхэм шIошъхуныгъэ пытэ фытIи.

Мы мэфэкIым тыгу къыддэлъу о ншъхэкIи, Адыгэ Республикэм цыпсэурэ православнэ пстэуми тышфугъэушIо, псауныгъэ пытэ шIушIэнэу, шIуунагъохэм гушIуагъо арылтынэу, здытие Хэгъэгушхоу Урысыем ифедэ зыхэлъ Iофэу жгъэгъэцакIэрэм гъэхъэгъакIэхэр цышIушIынхуэ шIуфэтэлIо!

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу
Анатолий ИВАНОВ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм къэлэгъэпсын проектированиемкIэ
ишапхъэхэр ухэсыгъэнхэм ехылабэ

Урысые Федерацием къэлэгъэпсынымкIэ и Кодекс, Адыгэ Республикэм и Законэу «Къэлэгъэпсын IофшIэным ехылабэ» зыфиIорэм адиштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ышIыгъ:

1. Адыгэ Республикэм къэлэгъэпсын проектированиемкIэ ишапхъэхэр гуадэм диштэу ухэсыгъэнхуэ.

2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПЫЛ Мурат
къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 31-рэ, 2010-рэ илээс
N 270

КРЕМЛЫМ орденыр къыщыратыжъыгъ

Адыгэ къэралыгъо университетым икIэлэегъаджэу, АР-м и Къэралыгъо филармоние иорэдыIоу Андэрэкъо Чеслав щытхъуцIэу иIэм къахэхъуагъ — Зэкъошныгъэм иорден къыфагъэшошагъ. Урысыем и Президентэу Дмитрий Медведевыр тиартист цIэрыIоу, композиторэу Андэрэкъо Чеслав къыфэгъушIуагъ, шIоу щыIэр къыдэхъунэу къыфэлъэIуагъ, Зэкъошныгъэм

иорден ыбгъэ къыхильхъагъ.

ЩытхъуцIэхэр зыфау-сыгъэм ащыщых зэлъашIэрэ артистхуэ Людмила Гурченкэр, Армен Джигарханян, Ирина Аллегровар, кинематографэу Никита Михалковыр, спортсменкэу Елена Дементьевар, нэмыкIхэри.

— Урысыем и Президентэу Дмитрий Медведевым гушIуагъ фабэхэр къытиIуагъэх, ИлээсыкIэм пае къытфэгъушIуагъ,

— къеIуатэ Андэрэкъо Чеслав. — Наградэхэр къызытатыжъхэм нэпэеплэ сурэтхэр ттырахыгъэх. МэфэкI Iанэр къызытфызIуахым щытхъуцIэхэр къызыфагъэшошагъэхэр нахъышIоу нэIуасэ зэфэхъу-гъэх, якъэбархэр къызэфалотагъэх.

Опсэу, Чеслав! Уиорэдхэри, ори бэгъашIэ шIухъунэу шIуфэтэлIо.

САХЪИДЭКЪО
Нурбий.

ДзэкIолIхэм яшIэжъ агъэалъапIэ

зэрилъыштхэр къэгущыла-
гъэхэм къыхагъэшыгъ.

ШIэжэ зэхэхэм пстэу-

мэ апэу тидзэ-

кIолIхэу Чэчэн

заом хэкIодагъэ-

хэм ацIэхэр къы-

щыраIуагъэх, зы

такыкIэрэ афэ-

шъыгъуагъэх,

саугъэтым къэ-

гъагъэхэр кIэ-

лыралъхъагъэх.

Къэгущылагъэ-

хэм къызэрэха-

гъэшыгъэмкIэ,

Чэчэн заом ыуж

бригадэм идзэ-

кIолIхэр нэмыкI

«чIыпIэ стыр-

хэм» ащылагъэх,

гүхэкI нахъ мы-

шIэми, хэкIода-

гъэхэми япчъа-

гъэ нахъыбэ ху-

Илээс 16-кIэ узэкIэлэ-
бэжъымэ Чэчэным щы-
кIогъэ заом я 131-рэ
Мыекъопэ мотострелко-
вэ бригадэм щыщ нэбгы-
рэ пчъагъэ хэкIодагъ.

Ахэм ащышхэр Урысыем
и Лыхъужъ хуэгъэх, нэ-
бгырабэм нэмыкI щытху-
цIэхэр къафагъэшоша-
гъэх. Хабзэ зэрэхъугъэу,
щылэ мазэм и 2-р я 131-
рэ Мыекъопэ бригадэм
идзэкIолIхэу Чэчэным
щыкIогъэ заом щыфэхы-
гъэхэм яшIэжъ Мафэу
Адыгэ Республикэм щы-
хагъэуэфыкIы.

ДзэкIолIхэм афагъэу-
цугъэ саугъэтым дэжъ
мы мафэхэм щыкIогъэ
шIэжъ зэхэхэм къекIо-
лагъэх бригадэм ивете-
ранхэр, заом хэкIодагъэ-

гъэ. 2008-рэ илээсым
къышегъэжъагъэу Мые-
къопэ мотострелковэ бри-
гадэм икIулыкIушIэхэр
Абхъазым щыIэх, ткъош
республикэм ирэхъатны-
гъэ джырэ лъэхъан къа-
ухъумэ.

ГушIуагъ атыгъэр къы-
зэкIэмыкIохэу зыгъэцэ-
кIэгъэ дзэкIолIхэу зыпсэ
зытыгъэхэр тщымыгъу-
пшэнхэр, илээс пчъа-
гъэ тешIагъэми цыфхэм
яшIэжъ ахэр къыхэнэнхэр
аныхъ шъхъалэу зэрэщы-
тыр зэхэхэм къышыгу-
шылагъэхэм зэкIэми гу-
пшысэ шъхъалэу къыха-
гъэшыгъ.

(Тикорр.).

Сурэтхэр А.Кирнос
тырыхыгъэх.

КыкIэлъыкIорэ номерыр щылэ мазэм и 12-м къыдэкIыцт.

Профессиональнэ еклолакIэхэр кызыфэдгъэфедэхэмэ...

Адыгэ Республикэм иапшэрэ ыкIи гурыт-техническэ еджапIэхэм факультеткIэхэр кыащызэуахы, ахэм ныбжьыкIэхэм сэнэхьат зэфэшхьафхэр ащарагъэгъотых. А еджапIэхэр кызыуыхэрэм юристхэр, экономистхэр, менеджерхэр, маркетологхэр бэу ахэтых, ау тэ тиреспубликэ ахэм зэкIэм IофшIапIэ аригъэгъотынэу амал иIэп. Ащ кыкIырэр: апшэрэ еджапIэхэм республикэр зыщыкIэрэ, ищыкIэгъэ специалистхэр кыдамылгытэхэу, ежьхэм ашхьэ пae Iоф ашIэ, факультеткIэхэм ялыгын республикэм ахьщэшхокIэ кыфыдэкIы.

Зигугъу кыэтшыгъэ сэнэхьатхэр зэзыгъэгъотыгъэхэр зымы имыщыкIагъэхэу, тидэми, зычаштэхэрэ IофшIапIэхэм алохьэх.

Арэуштэу шытыным ычIыпIэкIэ ПТУ-хэр кызызIуахыжхэу, тищыкIэгъэ рабочэ сэнэхьатхэр ахэм ащарагъэгъотыхэу агъэпсыжхэмэ нахьышIу зэрэхьыштыр гъэнфагъэ.

КъэкIошт илъэс благъэхэм Адыгеим машинэшIыным зы-

щиушъомбгъунэу гугъапIэхэр щыIэх. Мэкъумэш хьызмэтри джащ фэд. Ау АР-мкIэ гъэсэныгъэм пылъ системэр джырэ уахьтэм ащ зыфэмьгумэкIыкIэ, станокхэм акIэрыбгъэуцони, лэжыгъэр кызыгъэкIыни, инженерхэри уалыхьузэ кыбгъотынхэ пIэкIыжыщтэп. Арышъ, непэ фитыныгъэ зымы кытитырэп тымыщыкIэгъэ специалистхэр бюджет ахьщэ атедгъэкIуадзэ дгъэхьазырынхэу. Ащ кыыхэкIэу, республикэм ищыкIэгъэ специальность жьугъэхэм ягъэхьазырын тымылъкуи пэIудгъахэмэ нахьышIоу сэлъытэ. IофшIаIор зыштэрэм аттестацие зехищэмэ, лэжыкIохэм яшIэныгъэхэм ахагъэхэу зэпытэмэ, ащ пae илъэси 5 кыэс курсхэр арагъэкIухэмэ, инэу ишIуагъэ къэкIошт.

ШIэныгъэ дэгъу зымыIэм кышIырэ продукцияри дэгъун ыльэкIыштэп. Тиреспубликэ кышIыдагъэкIырэ гъомылапхьэхэми, шхыныгъохэми, нэмыкI пкыгъохэми ядэгъугъэ кыIэтыгъэным фэшI Iофышхо зехьэгъэн фаеу тапэ илъ. Армырмэ, тынэсыгъ тучанхэм

Адыгеим кышIагъэжыгъэ хьалыгъур аIамыхэу, къалэхэу Армавир, Краснодар, нэмыкI чыпIэхэм кырашыхэрэм яжэхэу. Ахьщэ лызытыгъэр щэфакIом кышIэфырэр дэгъунэу фэешт ыкIи ар тэрэз.

Мыщ дэжым упчIэ кыэуцу — хэта продукцияе кытфащэрэр, кытащэрэр кыыхызырэр, ар зыфэдэм лыпылээр? Ахэр сатыушI организациехэм яменеджерхэу продукция дэгъур кыыхызын зымылгъэкIыхэрэр ары. Джары илъэсыкIэр кымысызэ титучанхэм фальсифицированнэ шъонхэр, анахьэу шампанскэр, кызыкIытыратэкъуагъэр. Ар ипчъагъэкIэ къэкIорэ илъэсыр кысыфэкIэ тфикъушт. Шъонхэм язакъоп, нэмыкI товар зэфэшхьафыбэу тцэфыхэрэри джащ фэдэх.

Арэуштэу шымытыным фэшI Адыгэ Республикэм программэу «Адыгея — качество» зыфиIорэр шыштагъэу цыпхырышчыгъэн фае. Ащ отраслэ пстэуми яспецалистхэу хэшIыкI ин зисэнэхьат физикIэхэр хэтынхэу шыт.

Илъэс заулэрэ шъон зэфэ-

шхьафхэм алыпылээр дегустационнэ комиссием Адыгеим Iоф щышIагъ, ау ар шыпкъагъэ хэлъэу зэрэлажээрэ зыгу римыхыгъэхэм кызытырагъэуцон альэкIыгъ. Джащ фэдэ комиссиехэр гъомылэпхьэшI промышленностым илъэныкыо пстэухэмкIи зэхэтымыщэжыкIэ хьуштэп, ар зыгу римыхыныхэр кызырэкъокIыштхэми сицыхьэ тель.

Профессиналхэр ары, эксперт-дегустаторхэм яамалхэр ары типсауныгъэ шхыныгъо нэпцIэхэмкIэ зэщызымыгъэ-кыон зыльэкIыштыр, тиахьшалъэхэм «къафэсакъыштыр», республикэм шыпсэухэрэм шIуагъэ кызытырэ продукция аIэкIэгъэхьэгъэным фэсакъыштыр.

ТицIыфхэм дэгъу Iоф ашIэн альэкIышт, ашIэрэр агъэтэрэ-зыштыр. Зэнэкъокъушты, япродукция нахьышIу шыгъэным фэбэнэщтых. Ары зэрэщытыгъэри, зэрэщытынэу шытыри. Тэ, адыгэхэм, тылэжэкIо лъэпкъ. Адрэ лъэпкъ пстэуу Урысыем шыпсэухэрэм тафэд. Тызэкъоуцоу тызэдэлэжыкIэмэ, тпшгъэ имыфэн Iофи шыIэп.

Тиреспубликэ нахьышIу, нахь бай, нахь насыпышIо зэрэтыштым зэкIэми тежъугъэгупшыс. Москва кыкIэхэу тэ ти-Iофхэр тфызэшIуахыштытэп. Тэры зэкIэ зылэ илыр. Экономическэ, социальнэ Iофыгъохэр зэрэзэшIуахын фэе теубытагъэхэр зыщаухэсырэ чыпIэхэм делитантхэр благъэу ятэшыумыгъэгъэкIуалIэх.

«Улажэмэ, лыжъ пшхын, умылажэмэ, лажъэ бгъотын» — аIуагъ адыгэмэ. Дэгъу Iоф зышIэн профессионалхэр тэри тилэх. Ахэм IэпIэсэныгъэу, шIэныгъэу, амалэу яIэхэр агъэфедэнхэмкIэ гъогур афызэлъымыхырэ пащэхэр ары зизэрар кытэкIыхэрэр.

Тызэкъотмэ — тылэш. Губгъохэм арыти, заводхэм ашылажыи, кабинетхэм ачIэси тIуачIэхэр зэхатлхьэхэмэ, тильэпкъ шыкIагъэ имыIэу псэушт, нэмыкI лъэпкъыхэми шIуIэ такъыхэщышт.

ГОЛЫКЪО Мир.

МКЪТУ-м идоцент, техническэ шIэныгъэхэмкIэ кандидат, эксперт-дегустатор.

ГЪЭЗЕТЕДЖЭМ КЫТФИТХЫГЪЭР

Къоджэдэсхэр фэразэх

блэ егъэдэжэн-пIуныгъэм иветеранэу цыпсэрэ Дэрбэ Гоцнагъо гъэзетым кыфитхыгъэр.

НЭХЭЕ Рэмзан.

«Гъэзетым сыкъатхэу шымытыми, лъэшэу сигуапэу сяджэ республикэм икыуаджэхэм кыратхыкIыхэу ащ кыыхьэрэм. Къэбар зэфэшхьафхэм ахэм цыIэкIэ-псэукIэу адэлъхэм тащагъэгъуазэ.

Теуцожь районымкIэ Джэдэжхьаблэ шэпсэу бзылгыгъэ шэбэ цыкIоу Хьашхуанэкъо Мирэ. Ар IэнэтIэ гъэшIэгъон зезыхьэхэрэм ащышIэп — врачэп, бухгалтерэп, кIэлэегъаджэп. Администрациеми шылажээрэп. Почтэ связым икыутамэу чылэм дэтым писъмэзехьэу Iоф щешIэ. Ар хульфыгъэ IофшIэнэу зылытагъэхэр щыIэхэми, лэжъэпкIэ тэрэз пымылтыми, «кыуаджэм удэсымэ зыгорэм уфэгъэзэгъэн, уиунагъо пIыгын фае» ыIуи, а IофшIэныр зэрипсыжыгъэу илъэс 15-м ехьужыгъэу хуьпхэу ипшээрылхэр егъэцакIэх.

IофшIапIэу цыфыр зыIуыр кызыгъэдахэрэр, ащ уасэ фязыгъэшIырэр ежъ а цыф дэдэр ары. Непэ почтэ связым икыутамэу Джэдэжхьаблэ дэтым цыхьэ фязыгъэшIырэр, ащ ищытхэу языгъалохэрэр Хьашхуанэкъо Мирэ иIофшIэгъухэу ащ шылажэхэрэр ары. Нэбгыриш ныIэп ахэр зэрэхьухэрэр — отделением ипащэу Теуцожь Свет, ежъ Мирэ ишхьэгъусэу Ильич. ЗэгурыIохэмэ зэдэлужхьэзэ илъэс пчъагъэ хуьгъэу зэдэлажэх.

Сэ гуфэбэныгъэ хэлъэу зигугъу нахь кыэсшы, зыщытхэу сIо сIлоигъор Мир ары. А бзылгыгъэ шэбэ цыкIур

«дышгъэм пелэ» зыфаIохэрэм афэд. IуишIи пымылгъэу ипшээрылхэр еIолIапIэ имыIэу зыгъэцэкIэрэ IофышI.

Джэдэжхьаблэ чылэ цыкIоп, икIы-хьагъэкIэ километрищ фэдиз мэхьу. Ащ ызыныкыор Хьашхуанэкъо Мирэ фэгъэзагъ. Мирэ лъытэныгъэшхо зыкIыфэтшырэр, идахэ зыкIатIорэр, тызкIыфэразэр гъэзетхэр, пенсиехэр, писъмэхэр, нэмыкIхэу кырагъэхьыхэрэр унагъо пэпчэ игъом зэрэIэкигъэхьажхэрэр ары.

Непэ кыдагъэкIыгъэ, чылэм кынагъэсыгъэ гъэзетхэр а мэфэ дэдэм зэбгырехьышъ, ахэр кызытхыкIыгъэхэм аIэкегъахьэх. Джащ фэд, пенсиехэри график гъэнэфагъэм тетэу кытфехьых. Писъмэхэри, телеграммэхэри, нэмыкIхэри кызыфэкIуагъэхэм ащ лыпытэу арегъыжы.

Тэ тиунагъокIэ «Адыгэ макъэр» тикIас, тежэ, теджэ. Район гъэзетри кытфэкIо. 1963-рэ илъэсым педучилищым сызычIэхьагъагъэм кышIегъэжыагъэу лъэпкъ гъэзетыр кысэтхыкIы. ИIэшIэгъу щанэм ехьурэ ублэпIэ классхэм ащэзгъэджагъэшъ, нылдэлъфыбээр, лъэпкъэу, Iакъохоу, кыуаджэу зыщышхэр кIэлэеджакIохэм шIу альэгъухэу пIугъэнхэм сыфэлэжыагъ. Езгъэджагъэхэм гъэсэгъэшхохэри, IэнэтIэшхохэм аIутхэри, къоджэдэс шIагъохэри къахэкIыгъэх.

Арышъ, ахэм тиадыгъ чылагъохэм ащыкыэбархэу, яхэхьоныгъэхэм, нэпэмыкI Iофыгъохэм афэгъэхьыгъэхэу адыгабзэкIэ кыдэкIырэ лъэпкъ гъэзет закъом кыыхьэхэрэм сэри, сишхьэгъусэу Кими тигуапэу тяджэ. КыыхэкIы анахь тыгу ыхьыхэрэр дгъэтылхэу, етIани тяджэжыу.

Джары а гъэзетыр игъом, мафэ кыэс, ошхыми, осыми, хьотыр зэрехьэми, ежъ иунэгъо Iофхэр щигъэзыехэзэ, кытфэзыхьэу, гухахьэ тэзыгъэгъотырэ Хьашхуанэкъо Мирэ «Тхьауегъэпсэу» еIомэ зыкIысшIоигъор. Псауныгъэ пытэ иIэнэу, шIоу, дахэу, дэгъуу щыIэр кыдэхьунэу тыфэлъаIо.

Ишхьэгъусэу Хьашхуанэкъо Ильичи фэмыIуапхьэ щыIэп. Ари адрэ чылэныкыом иписъмэзехьэу зыщытыр илъэс 20 фэдиз хьугъэ. Нахь кIэлэ чанырэ хуьпхэрэ кыгъотыгъуай. Ипшээрылхэр щытхэу хэлъэу зэригъэцакIэхэрэм, гъэзетхэри, пенсиехэри игъом кызырэррихьаIыхэрэм ямызакъоу, къоджэ IофшIэнхэу кIэщакIо зыфэмыхьурэ, зыхэмылажээрэ щыIэп.

Бэрэ зэхэтэхы, гъэзетхэми кыарыхьагъэу тэлъэгъу цыфхэу гъэзет зэфэшхьафхэр кызытхыкIыгъэхэм Адыгэ-къали, Пэнэжыкыуайи, Аскъэлайи, нэмыкIхэми игъом ашIаIэадыгъэхьажыу. Тэ ащ фэдэ тилэп. ЗыкIытимыIэр типисъмэзехьэ зэшхьэгъусэхэу Хьашхуанэкъо Мирэрэ Ильичрэ, ялэжыапIэхэр цыкIу дэдэхэми, IофшIэнэу зыфагъэзагъэхэр щытхэу хэлъэу агъэцакIэхэшъ, тэри кытфэгумэкIыхэшъ ары. Джары тэри ахэм тызкIафэразэр, ящытхэу зыкIатIорэр, ахэм афэдэ цыфшIагъохэр ДжэдэжхьаблэкIэ зэрэтиIэхэр тигъэзетеджэхэм ядгъашIэмэ зыкIытшIоигъор».

ДЭРБЭ Гоцнагъу.

Егъэдэжэн-пIуныгъэм иветеран, народнэ гъэсэныгъэм иотличник.

Сурэтым итыр: Хьашхуанэкъо Мир.

Лъэпкъ гъэзетым икIэгъэтхэн тыпылгызэ, Адыгэкъали, Теуцожь районым кыхиуытырэ кыуаджэхэми, кыутырхэми ащыпсэухэрэм ащыщхэм гушIэгъу тафэхьэу бэрэ кыыхэкIы. Ахэм янахьыбэм лъэпкъ гъэзетым кIэмытхэнхэуи, емыдэжэнхэуи аIорэп. ЗэкIэми ятхьаусыхэ кызыррагъаажьэрэр гъэзетэу кыратхыкIыгъэхэр игъом кыазэрафамыхьыхэрэр, почтэ связым икыутамэхэм кIохэзэ кыахьыжхэу кызырэхэкIырэр ары.

Ащ гъунэ горэ фэмышIыгъэ хьуштытэп. Ау тыгу кыдэзыщэежырэр тыдэкIи арэуштэу зэрэщыщымытыр ары. Ащ фэшыхьат Теуцожь районым цыщ кыуаджэу Джэдэжхьа-

ЛІАКЪОХЭМ КЪАРЫКІУАГЪЭМ ТЫТЕГУШЫНЭ

Адыгэ лъэпккыыр зыгъэдэхэгъэхэ Хьагъундэкъохэр

(Къызыкълъыкхорэр
тыгъэгъэзэм и 30-м
къыдэкъыгъэ номерым ит).

Сятэуэ Гъот илээс 80 ыныбжъу къыгъиоштыгъ: «Шъопсэуфэ шъугу илгынэу, шъуисабыйхэм ижъугъэшлэнэу лъэшэу сышъушъугу тиллакьо хъазабэу тельгъгъэр 1917-рэ илээсым къышгъэгъэжъагъэу 1940-м нэсыфэкІэ. Заор къемыжъэгъагъэмэ, лъэпсэкІодэу тагъэкІодыштыгъ. Мары сапашъхъэ шъуитхэм янахьыбэм Грузиэм икълэу Гори шъукъышъыгъ, тхьагъэпсэу лъэшлэгъубэрэ а грузин лъэпкъ дахэр».

Сятэу Ахьмэд илээс 18 ымыныбжъу нахьыжъхэм афэдэу лажъэрэ хьакъэрэ имылэу «Цыф гукълыгъэкІэ» аубыти, судым илоф ылуи укІ тыралъхъэгъагъ, ау мээз заулэкІэ укІыр илээс 15-кІэ зэрэхъокълъыи, Колыма хьапсэм ащэгъагъ.

Мыщ дэжым хэгъэунэфыкІынэу сызыфаер ар зыхъугъагъэм илээсипш пчъагъэ тешагъэу, республик прокуратурэм иотделэу «Реабилитация жертв политических репрессии» зыфиорэм сырипашэу илээсиплэ Иоф зысэшлэм хэгъэгум иархивхэр зысэгъэуллэкІухэм, Хьагъундэкъо ллакьо икІалэхэу агъэтІысыгъагъэхэм, ауылгъэхэм яуголовнэ Иофхэр къэзгъотынхэ зэрсымылэкІыгъэр ары. ТьдэкІи къыратхьыжъыштыгъ «Сведениями не располагаем» алоті. Ащ фэдэ джъуапым къыкІырэр бэдэд.

ЫпшэкІэ зигугъу къэсшыгъэ Колыма ихьапс сятэ илээсиплэ къычІэси, амалэу шылэхэр къызыфгъэфедэхі, зыкынгъэбылти, нэбгырэ заулэ кІыгъоу хьапсым къыдэкІыгъагъэх. Сятэ кызыэри-ІотэкІыштыгъэу, илээсым къехъоу гъогум тетыгъ Мамхыгъэ къэсыжыфэкІэ.

Илэкъо тхьагъоу кызызхъажыгъэм хилэгъуагъэр гукІодыгъуагъ: зэшыхэм унэхэу, хьамбархэу, гучанхэу, шы Іэхъогъухэу, мэлэшхэу ялагъэхэр лъэпсэкІодэу агъэкІодыгъэх, Хьагъундэкъо сабийхэр янэшхэм яклужыгъэхэу апІуштыгъэх, нахьыжъхэу зыфызэшІокІыгъэхэр Грузиэм икълэу Гори кІожыгъагъэх.

Сшыпхъу нахьыжъэу Розі 1936-рэ, сэри 1939-рэ илээсхэм ащ тьыкышъыгъ. Сятэ унагъо ышлэгъэ кьодыу НКВД-р джыри ыуж кызырхьагъэр зешІэм, загъэбылтызэ Грузиэм кІожыгъагъэх.

Заор кызыжъэм зи мыхъугъахэм фэдэу сятэ дзэ къулыкъум ащагъ, апэдэдэ заом Іухьагъэхэм ащыштыгъ, илээсипш зыуагъэ, наградэхэр илэхэу лыхъужъэу зыкынгъэлъэгъуагъ. Заор аухынкІэ илээс фэдиз къэнжыгъэу тыркъошхо кытырашъагъ — ыбылпкъ зэрыутыгъ. Джащ кыххэкІэу къулыкъушІаныр еухы, иунагъо кыфегъэгъэжъы. Зэо ужым тинуагъо зеушъомбгъу, къэхух сшыпхъоу Нурыет, сшэу Руслан, анахьыкІэ сшыпхъу гъэшІуагъэу Майе.

Лъэханэу зигугъу къэсшырэр къыныгъ, ау сятэрэ сянэрэ, сятэ-шыпхъу Сэфэрхъан апэ зэритэу, адыгэ хабзэр дгъэлъэллэнэу, тызщыц ллакьор дгъэдэхэнэу тапІугъ, тырагъэджагъ, сабыеу кытфэхъугъэхэм якушъэ орд хэлъхэу щылакІэм имхъанэрэ ишІулъгъэр арагъэшлэгъ.

Мыщ дэжым Хьагъундэкъохэм кхакъыгъэ нэбгырэ заулэ ягугъу джыри кІэкІэу къышчыштыгъ.

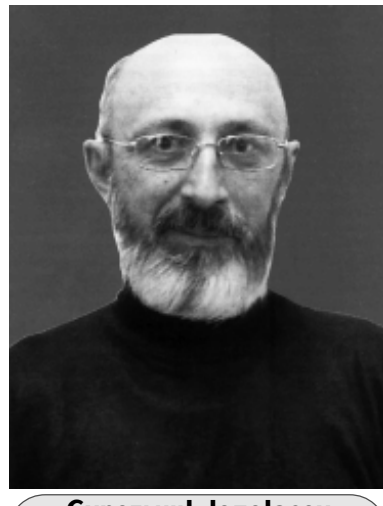
Хьагъундэкъо Забыт.

Хьагъундэкъо Хьуд.

Хьагъундэкъо Абдул.

Сурэтыш Іэпласэу
Хьагъундэкъо Мыхьамод.

Бэмэ къашІэжы 1888-рэ илээсым къэхъугъэ Хьагъундэкъо Забыт зыфэдэ лы шІэгъуагъэр. Ащ былым зэфэшъафхэр ихъои-гъэх, ау хэти ришагъэл, шІу зэрафишІэрэр игуапэу аритыштыгъ. Революцие ужым Забыт бэрэ агъэтІысыгъ, 1932-рэ илээсым Колыма ихьапс илээс 15 чІэсынэу чІагъэтІысхъэ, ащ илээсикъэ къэ-тыгъэу зыкыгъэбылты къэкІо-жышъ, Ілахьылхэм ащышхэм псэупІэкІэ хахыгъэ къалэу Гори мэкІожы.

1977-рэ илээсым Забыт дунаим ехыжыгъ. ИкІэлэ Долэтбый унэгъо дахэ илэу Мыекъуапэ шцпсэу. Забыт ышнахьыкІэ Нэкъэрэжъ Хэгъэгу зэошхом хэкІодагъ.

Ахэм ашыгъ Хьудэ. Ар 1911-рэ илээсым къэхъугъ. Аубытымэ агъэтІысызэ, кыныбз рагъэлъэгъугъ. Заом апэу ащагъэхэм ащыштыгъ. Ащ кызыекІыжым унэгъо дахэ ышІи кІэлитІу — Налбий-рэ Батырбыйрэ кыфэхъугъэх. 1968-рэ илээсым Хьудэ идунай ыхъожыгъ.

Ахэм анахьыкІагъ непэ кыгъ-хэмытыжъ Абдули. Ари зычІэ дахэкІэ Мамхыгъэ шырызгъэлогъэ механизаторхэм ащыштыгъ.

Хьагъундэкъо ЦыкІу икІэлэ нахьыжъэу Мыхьамодэ ыгъэшлэгъэр бэп. Лыгъэ хэлъэу Чыгу залэм пным шезаозэ фэхыгъэ.

Загорэ сшысэгъухэр лъэшэу ашІогъэшІэгъонэу кысэупчІых:

«Шъуиллакьо кыубытэу хэта Хьагъундэкъоу нэмыкІ чыпІэхэм ащысэуу шІэхэрэр?»

Бэ сшІэрэр. Ахэм ащышхэу зычІэ къесІон слэкІыштыгъ апэ исэгъэшъых зэшыхэу Яшаррэ Джулээрэ, Тыркуем икълэ шъхьа-Іэу Анкара ахэр шцпсэх, адыгэ хэгъэгум бэрэ къэкІох, тилэкъо тамыгъэ дышъэм хэшІыкІыгъэу абгъэу илэ. Сабый дахэхэри апІух, чІыгужым къагъэгъэжыиу мэгъугъэх. Ахэм япхъорэлъфэу Ата Адыгеим къакІуи, Пшыжъхьаблэ шыщ пшъашгъэ къедгъэщагъ, Анкара ар къышыраштыгъ. Джэгоу нэбгырэ 600-м ехъу кызыекІо-лагъэм Хьагъундэкъо зыш-пхъухэу Мыекъуапэ икІыгъэхэм къэшъонымкІи шъуашхэмкІи дэхэдэу зыкышъагъэлъэгъуагъ. Къалэу Амман, Иорданием, шцпсэу дипломатэу, тхакІоу Мыхьамэтхьар иунагъо. «Адыгэмэ яшыІэкІагъэр, якІыжъыкІ, джы яшыІакІэр» зыфиорэ тхылъ гъэшІэгъон инджылызы-бзэкІэ кыдыгъэкІыгъ. А тхылъыр Лъэпкъ музейм кырытыгъ. Къалэу Черкесскэ шцпсэу зыфэдэ къэмыхъугъэ сурэтышІэу, тхэгъэгуги ІэкІыб къэралхэми ащашІэу Хьагъундэкъо Мыхьамодэ. Къалэу Налшык 2007-рэ илээсым А. А. Бетыгъуанэм кышчыдыгъэкІыгъ тхылъ гъэшІэгъонэу «Знаменитые люди Кавказа» зыфиорэр. Анахь дахэу тхылъыр

кызытегушІэрэмэ ащышых тьтэжъ зэшыхэм къарыкІуагъэр, Къэрэщэе-Щэрджэсым ичылэ дахэу Хьагъундэкъуей кышчы-хъугъэу, шапІугъэу Мыхьамодэ. Ащ фэгъэхыгъэу тхылъым дэт: «Его дедушка — представитель княжеского рода Хагундоковых, именем которых называется аул Хьагъундэкъуей. Они были известны в Черкесии как род коневладельцев. У них была своя порода лошадей, свое клеймо». Мыхьамодэ итворчествэ адыгэ лъэпкым ихъишъэ кырыелотыкІы, лъэхъанэхэм икІэрыкІэу уасэ афьугъэшІыжы. БэмышІэу ар тадэжъ шылагъ, Мыекъуапэ шцпсэурэ ишъэгъухэм алукагъ. Анахъэу зыш-зэшыпхъухэм тыгу итІысхьагъэр ар лъэпэпІыеу, ищыгъэу, уашъом дэбыбэштым фэдэу кызыэрэшъорэр ары. Мыхьамодэ ехылагъэу тхылъым итыр мырзуштыгъ кьеухы: «М. Хагундоков сумел нарисовать портрет представителя своего народа, как носителя и выразителя его высоких духовных качеств».

Къэбэртэе хэгъэгум ит къуаджэу тиллакьо ихъишъэ кызыжъэгъэ Хьагъундэкъуей шцпсэу Хьагъундэкъо Ахьмэд иунагъо. Илээс 85-м ит, лы зышІугъу зыфалорэм фэд, ыкхъохэми ыпхъухэми унагъохэр яІэх, ахэм къатекІыжыгъэхэр еджагъэх, Иофэу зыфэгъэзагъэхэр дэгъоу агъэца-

кІэх, ллакьор агъашІо, алъытэ, ащ игъэшІэ гъогу къакІэхъухъэхэрэм арагъашІэ. Джа унэгъо дахэм ыпхъу гъэшІуагъэу Салисат Налшык ителевидение Иоф шешІэ. БэмышІэу ар тадэжъ къэкІогагъ илофшІэгъухэр игъусэхэу, адыгэмэ яшыІакІэ фэгъэхыгъэу гъэшІэгъонхэр тырахыгъэх. Тиллакьо фэгъэхыгъэу кызынхэр егъэхъазырхэти, Хьагъундэкъохэу Чохъухаджэм кытекІыгъэхэм яхъишъэ сэри кысыгъэІотагъ. Пчыхъэгъэхъэу тилагъэм тинахьыжъхэри тинахьыкІэхэри зэдыхэтыгъэх, нахьыбэрэ тызэхъанэу, тызэлъыкІонэу, Іахьыл-ныгъэм илэшІугъэ тисабыйхэм нахь агурыдгъэлонэу унашъохэр итхъухагъэх.

Къалэу Париж непэ Хьагъундэкъо унэгъо заулэ дэс пачъыхъэ генералэу Едыдж ыкхъохэм къатекІыгъэхэу. Джы кызынэсыгъэм тызэхъанэу хъугъэл, ау ар тыгу хэлъ, лъэшэу тэгугъэ зы мэфэ тхьагъо тызэхъишэнэу, адыгэ пшыиу кыпшІыкІуІу-кІырэм анахь оредыжъ дахэхэр кыдытІонхэу.

ХЬАГЪУНДЭКЪО
Хьамед.

Урысыем ипрофессиональнэ
литераторхэм я Союз хэт.

(Авторым итхыгъэхэм тарыхъуи цысэхэу ахэтхэмкІэ пшъэдэкІыжъ ехы).

Хьагъундэкъо Хьамед Ахьмэд ыкьу

«Ллакьохэм къарыкІуагъэм тытегушІыгъ» зыфиорэ рубрикэм чІэтэу тигъзет иномер заулемэ къащыхэтыутыгъэу «Адыгэ лъэпкыыр зыгъэдэхэгъэхэ Хьагъундэкъохэр» зыфиорэр къэзытхыгъэм фэгъэхыгъэ гушІыгъ заул.

Ар Хьагъундэкъо Хьамед. Илэкъо шІагъо пкъэу пытэу илэхэм зыкІэ ащыш. 1939-рэ илээсым жъоныгуаІэм и 5-м Грузиэм ит къалэу Гори кышчы-хъугъ. Ятэ Ахьмэдрэ янэ Румэмрэ яунагъо кыхъухъэгъэ кІалэм щыІэныгъэ гъогу шІагъо кызы-пчыгъ.

1958-рэ илээсым Мамхыгъэ гурыт еджапІэр кыуыгъ. А илээсым ГИТИС-м чІэхъагъ. Ар кызы-зеухым «Мосфильмэм» администраторэу Іохъэ, еІланэ режиссерым иассистент мэхъу, апшъэрэ режиссер курсхэр кьеухыгъ. Зэ-лъашІэхэрэ кинофильмэхэу «Три сестры», «Новогодний огонек», «Неуловимые мстители» ыкІи «Новые приключения неулови-

мых» «Адъютант его превосходительства», «Война и мир» зыфилохэрэм ягъэуцун режиссерыр хэлъжыагъ.

Мыекъуапэ кызыгъэгъэгъэкІэ Адыгэ лъэпкъ театрэм ыкІи хэку филармониэм япащэу Иоф ешІэ. Ащ кырыгъэблэгъэнхэ елэкІы

артист цІэрылохэу Муслим Магамаевыр, Ольга Воронец, Эдита Пьехэ, Лев Лещенко, Махмуд Эсамбаевыр, нэмыкІхэри.

Илээс 40-м итэу юрфакем чІахы, прокурор сэнэхьагъыр зэригъэгъотыгъ, илээсыбэрэ ащ рылэжыагъ, полковникышІэ илэу пенсием кІуагъэ. Иунагъо зэкІэ исхэр — ишъхъэгъусэ Тайбати, икІалэхэу Заури Казбеки юристых.

Усэ тхыным Хьамедэ зыпылър бэшІагъэ. Иапэрэ тхыгъэу «Аулэ къушъхъэм ишъэф» зыфиорэр адыгабзэкІи урысыбзэкІи, усэхэр зыдэтхэ тхылъэу «В моей душе никто не умирает» зыфиорэр урысыбзэкІэ кыдыгъэкІыгъэх. Джыри тхылъэу «От Мамхега до «Мосфильма» зыфиорэр ыгъэхъазырхыгъ. Урысыем ипрофессиональнэ литераторхэм я Союз хэт.

Сурэтым итхэр: **Хьамедэрэ**
ишъхъэгъусэ Тайбатрэ
якьорыльф Иман агъэджэу.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

Къыдзыгъэкьыр:
Адыгэ Республикэм
лъэпкъ ИофхэмкIэ,
IэкIыб къэралхэм
ащыпсэурэ тилъэп-
къэгъухэм адырIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи къэбар жъу-
гъэм иамалхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

**Редактор
шъхьалэр**

**ДЭРБЭ
ТИМУР**

**Редакциер
зыдэщылэр:**
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьалэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыжэ зы-
хьыр секретарыр:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыщаушыхьаты-
гъэр:**

Урысые Федерацием
хэутын ИофхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темуры-Кавказ
чыплэ гъэlorы-
шIанI, зэраушыха-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиу-
тыхэрэм мышъып-
къагъэу къахафэ-
хэрэмкIэ къэзыт-
хыгъэхэм пшъэдэ-
кIыжэ ахы. Къа-
тхэхэрэмрэ гъэзе-
тым щылажэхэр-
рэмрэ яплъыкIэ
зэтемыфэн ылъэ-
кIышт. Гъэзет-
еджэхэм къыт-
фагъэхьырэ тхы-
гъэхэр зэхэтфы-
хэрэп ыкIи къэ-
зытхыгъэхэм
аIэкIэдгъэхьа-
жыыхэрэп.

Зыщыхауырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Пчъагъэр
5037
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2**

Хэутыным
узщыкIэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхьатыр 18.00

**ТелефонкIэ къатыгъ. Студент-
хэмрэ ныбжыкIэхэмрэ я Дунэе
фестивалэу «Рождественские
связки» зыфилорэр Шъачэ щэкIо.
ИскусствэхэмкIэ Тэхьутэмыкьо
районим икIэлэцIыкIу еджапIэ
зыщызыгъэсэхэрэ Тыкьо Рузанэ-
рэ Жученко Екатеринэрэ
зэнэкъокъухэм ахэлажэх.**

НЫБЖЬЫКIЭХЭМ Я ДУНЭЕ ФЕСТИВАЛЬ

Шъачэ щэкIо

— Дунэе фестивалым ухъазырыныгъэ дэгъу зилэ музыкантхэр къэкIуагъэх, — къытиIуагъ искусствэхэмкIэ Тэхьутэмыкьо районим иеджапIэ идиректор игуадзэу Хьатитэ Алине. — Адыгэ Республикэм щытхьур къыфэтхы тшIоигъу. Жученко Екатеринэ пианинэмкIэ оредышбохэр къыригъэлоштых. Тыкьо Рузанэ композициемкIэ зэнэкъокъу-

мэ ахэлажэ. Ащ мэкъамэхэр еусых, оредхэри къеIох.

2010-рэ ильэсыр кIэлэгъаджэм и Ильэсэу шытыгъ. Хьатитэ Аминэ Адыгеим, Къыблэ шьолъырым язэнэкъокъухэм хагъэунэфыкIырэ чIыплэхэр къащыдихыгъэх, Москва рагъэблагъи, шIухьафтынхэр къыщыратыжыгъэх. А. Хьатитэм ыгъэсэрэ кIэлэеджа-кIохэу Шъачэ щылэхэм Дунэе фестивалым гъэхьагъэхэр шашIынхэу тагъэгугъэ.

Дунэе фестивалыр шылэ мазэм и 8-м аухьшт.

КIымэфэ футболыр

МГТУ-м ифутболистхэу Гъонэжыкьо Азэматрэ Сергей Потешкинымрэ зэнэкъокъум анахь дэгъоу щешIэрэмэ ащыщых, апэрэ чIыплэм фэбанэх.

Гъонэжыкьо Азэмат 2010-рэ ильэсым Санкт-Петербург икомандэ хэтэу Урысыем изэнэкъокъухэу апэрэ купым щыкIуагъэмэ ахэлэжыагъ. Къэлапчъэм Iэгъуаор анахьыбэрэ дзыдизагъэмэ адыгэ кIалэр ахэтэлъытэ.

«Спортмастер» — 4:6, «Квант» — «Зарем» — 3:0, «Старт» — «Улап» — 2:1.

«Дизайным» щешIэх Адыгеим испорт шашIэхэрэ Зеклогъу Муратэ, Хьасанэкъо Муратэ, Къоджэшъэо Мэдждэ, Шыумэфэ Рэмэзан, Абрам Агамирян, Армен Биджосян, Куних Руслъанэ, Игорь Калининченкэр, нэмыкIхэри. «Спортмастерым» къыхэщых Пэнэшьу Тимуррэ МэщбэшIэ Муратрэ. «Кавказым» хэтых Къулэ зэшхэу Бислъанрэ Мурадинрэ, Хьунэ Муратэ, Ашкъунэ Тимур, нэмыкIхэри.

ЯтIонэрэ купым щешIэхэрэр шылэ мазэм и 8 — 9-м зэлукIэштых, ащ ыуж нылэп къызынэфэщтыр финалым хэфэштхэр.

ЧIыплэхэр зэтэгъапшэх

Апшгэрэ купым хэтхэм шъузэпIыт.

- МГТУ — 12
- «Шагъдый» — 9
- «Урожай» — 9
- «Тюльскэр» — 9
- «Лада-Чыгушъхь» — 6
- АРГ — 6
- «Динамо» — 4.

— Командищмэ очко пчъагъэу яIэр зэфэ-диз. Ежхэр зэрэздешIагъэхэмрэ къэлапчъэм Iэгъуаор пчъагъэу зэрэдадзагъэмрэ зэдгъэпшагъэх, — еIо судья шъхьалэу Пэнэшьу Мыхьамодэ. — Финалым щызэлукIэштхэр ащ ыуж нылэп къызытшIагъэр.

Шылэ мазэм и 9-м зэдешIэштхэр: «Мыекъуапэ» — «Шагъдый», «МГТУ» — «Тюльскэр». Апэрэ ешIэгъур сыхьатыр 11-м аублэшт.

ЯтIонэрэ купымкIэ финалым хэфагъэхэр: «Спортмастер», «Кавказ, ИФК, «Дизайн». Джыри команди 4 финалым хэхьашт.

Футболыр зикIасэхэр зэхэщакIомэ къырагъэблагъэх ешIэгъухэм яплъынхэу, загъэпсэфынэу.

ЗэхэщакIомэ агъэнэфэгъэ ешIэгъухэр аухыгъэх, ау Мыекъуапэ футболымкIэ икIымэфэ зэлухыгъэ зэнэкъокъухэм теклоныгъэр къащыдэзыхыщтыр къэшIэгъуае. Апшгэрэ купым хэт командэхэу МГТУ-р, «Мыекъуапэр», «Тюльскэр», «Шагъдыйр» финалым щызэлукIэштых.

Шылэ мазэм и 3-м апшгэрэ купым щыкIогъэ ешIэгъухэр зэраухыгъэхэр зэтэгъапшэх.

«Тюльскэр» — Мыекъуапэ» — 4:3, «Шагъдый» — «Лада-Чыгушъхь» — 3:3, «Динамо» — АРГ — 3:4.

«Тюльскэр» финалым хэфэным пае «Мыекъуапэм» теклон фэягъэ. Джары ягуетыныгъэкIэ нахь зыкъыуагъаштэу Мыекъопэ районим ифутболистхэр зыкIешIагъэхэр.

«Шагъдыймрэ» «Лада-Чыгушъхьмрэ» зэлукIэгъу гъэшIэгъон къодыягъэп, кIэхуэу ащ фэхьугъэр футболыр зикIасэмэ бэрэ агу къэкIыжыщт. «Шагъдыйм» щешIэрэ Игорь Жегулиныр «Лада-Чыгушъхьэм» икъэлапчъэ метри 10 фэдизкIэ пэчыжъэу лъэшэу зыдэом, Iэгъуаор чэрэгъузэ къэлэпчъэ къогъупэм къофагъ — 1:0.

«Лада-Чыгушъхьэм» щешIэрэмэ сыдигъокIи шэн-хэбзэ пытэхэр яIэх — командэр мышынуэ ыпкIэ елгы, аужырэ нэгъэупIэлэгъум нэс теклоныгъэм фэбанэх. Тызплъыгъэ зэлукIэгъури джары зэрэкIоштыгъэр. Александр Нартиковым тIогъоогъо дахэу къэлапчъэм Iэгъуаор дидзагъ. Вадим Лучиными ухьумакIохэр ыгъэплъэхьухи, «Шагъдыйм» икъэлапчъэ Iэгъуаор дидзагъ.

Пчъагъэр 3:1-у «Лада-Чыгушъхьэм» ешIэгъур ыхьызэ, Игорь Брыловымрэ Станислав Меланченкэмрэ зэрызэ «Лада-Чыгушъхьэм» икъэлапчъэ Iэгъуаор дадзагъ. Гум икIыжыщтэп къэлэпчъэIутэу С. Меланченкэм хьагъэм Iэгъуаор зэрэридзагъэр.

Футболыр зикIасэхэу стадионэу «Юно-стым» дэхэр С. Меланченкэм еджэщтыгъэх: «Станислав, уапэкIэ лъыкIуат, къэлапчъэм дау». Метрэ 22-рэ фэдизкIэ къэлапчъэм пэчыжъэу И. Брыловыр тазыркIэ къэлапчъэм зыдэом, Iэгъуаом ухьумакIохэри къэлэпчъэIутэу Нэхэе Даути фэбэнагъэх, къызэкIадзэжыны алъэкIыгъ. НэгъэупIэлэгъум къыкIоцI уахътэр къызфагъэфедэ, псынклэу шъхьэкIэ Iэгъуаом С. Меланченкэр еуи, хьагъэм ридзагъ.

«Лада-Чыгушъхьэм» теклоныгъэр зылэ-кIигъэкIыгъ, очкоуитIу зэрэчIинагъэм къыхэкIэу финалым хэфагъэп.

ЯтIонэрэ купыр

Ащи гъэшIэгъонэу щызэнэкъокъух. Финалым хэфэщтыр язэрэгъашIэрэп.

ЗэлукIэгъумэ якIэхухэр

«Картонтарэр» — МГГТК — 3:3, «Кавказ» — «Джокер» — 2:1, УВД — «Звезда» — 3:0, «Радуга» — «Спортмастер-2» — 3:1, ИФК —

Гандбол

«Кировчанка» — «Адыиф»

«Адыифыр» тыгъуасэ Санкт-Петербург ежыагъ. Апшгэрэ купым хэт гандбол командэхэм зичэзыу ешIэгъухэр мы мафэхэм ялэщтых. «Адыифыр» шылэ мазэм и 8-м «Кировчанкэм» IукIэшт.

«Адыиф» Мыекъуапэ, «Университет» Ижевск, «Кировчанка» Санкт-Петербург ауж къынэрэ командэхэм ащыщых. Суперлигэм къызэрэхэнэжыщтхэм фэбанэхэзэ, яешIакIэ зэрэхагъэхьоштым пылтых. Дунаим ичемпионкэу Анна Игнатченкэр, Урысыем иныбжыкIэ хэшыпыкIыгъэ командэ щешIэхэрэ Мария Гарбузрэ Екатерина Сухановамрэ, нэмыкI спортсменкэхэу узыщыгугъын плъэкIыщтхэр «Адыифым» хэтых.

Баскетбол

Шуахьырэр бащэ

Мыекъопэ баскетбол командэу «Динамо-МГТУ»-м изичэзыу ешIэгъухэр Ижевскэ, Нижний Тагил, Ростов-на-Дону ащыкIуагъэх.

Тиспортсменхэм зэлукIэгъуихым щышэу зыр къахыгъ, 5-р бысымхэм ахыгъ. Шылэ мазэм и 12 — 13-м «Динамо-МГТУ»-р Щэрджэскъалэ щешIэшт.

Физкультурэмрэ псауныгъэмрэ

Ныбжыыр — пэрыохъоп

Ныбжэ хэкIотагъэ зилэхэу пен-сием кIуагъэхэм атлетикэ псынклэмкIэ язэнэкъокъухэр Мыекъуапэ изыгъэпсэфыплэ парк щыкIуагъэх.

— ИльэсыкIэм фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъухэр тшIогъэшIэгъоных, — еIо Нина Никитинам. — Тигуапэу тахэлажэ, зэхэщакIомэ тафэраз.

Зыныбжэ хэкIотагъэхэр атлетикэ псынклэм, лъэсэу къэкIухьэгъэным, псауныгъэр зыгъэпытэрэ физкультурэм апылтых.

Мыекъопэ администрацием испорткомитет иIофышIэу Андрей Бородин зэнэкъокъухэм чанэу ахэлэжыагъэмэ афэгъушIуагъ, шIухьафтынхэр аритыжыгъэх.

*Нэкиубгъор зыгъэхьазырыгъэр
ЕМТИЛЪ Нурбий.*